

SFÂNTUL CUVIOS ARSENIE DE LA PRISLOP

CĂRAREA ÎMPĂRĂȚIEI

Ediție tipărită cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte

† Nestor

Episcopul Devei și Hunedoarei

Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei

2025

CUPRINSUL

CUVÂNT ÎNAINTE al Preasfințitului Părinte Nestor, Episcopul Devei și Hunedoarei	7
CUVÂNT ÎNAINTE al Sfântului Cuvios Mărturisitor Arsenie de la Prislop	13
I. Cărarea	15
1. De la cârma minții atârnă	17
2. Un tovarăș nevăzut	18
3. Noe și Iisus	18
4. Din păcătoși, sfinți.....	20
5. Lupta mântuirii.....	21
6. „Vrăjmaș milostiv și prieten viclean”	24
7. Puiul necurat.....	25
8. Semnul Crucii.....	27
9. În pustia Carantaniei.....	28
10. Iubirea e cărarea	31
11. Cărarea Sfântului Pavel.....	35
II. Învățămintele regilor	39
1. Saul și David.....	41
2. Cum începe o datorie.....	42
3. Vremea de plată	42
4. Mărturisirea.....	43
5. Încercările.....	44
6. Prin cuptorul smereniei.....	45
7. Lumina suferinței	48
8. Cenzura invidiei	51
9. Soarele smereniei.....	53
10. Cei ce n-au neazuri	55
11. Urzirea căderii	56
12. Puterea care nu ascultă.....	58
13. Prin tâlcuirile Părinților	59
14. Apusul unui rege.....	62
15. Spiritism	65
16. Plata din urmă a neascultării.....	74
17. Tirani în pocăință	75

III. Cele șapte surle.....	79
1. Dumnezeu se roagă.....	81
2. Glasul conștiinței.....	84
3. Chemarea cuvântului și tăcerea trasă la răspundere.....	85
4. Chemarea care ustură.....	86
5. Răspunsul poporului.....	91
6. Ceasul primejdiei.....	94
7. Ce urmărește Dumnezeu.....	96
8. Mărturia unui sfânt.....	98
9. Socotelile înțelepciunii cu moartea.....	105
10. Judecata milostivă.....	109
11. Sfatul din iad.....	111
12. Dezlănțuirea stihilor.....	113
13. Antihrist.....	115
14. Sfânta Liturghie mai ține lumea.....	117
15. Proorocul de foc.....	118
16. Sfânta Cruce pe cer.....	119
IV. Războiul nevăzut.....	121
1. Omul, zidire de mare preț.....	123
2. Îngeri căzuți.....	124
3. Pustiirea firii omenești în Adam.....	125
4. După fire și împotriva firii.....	127
5. Refacerea firii omenești în Iisus Hristos.....	130
6. Continuarea biruinței, prin Taine.....	132
7. Desăvârșirea — finalitate a omului.....	135
8. Războiul nevăzut.....	141
9. Poruncile și libertatea.....	146
10. Lucrarea poruncilor stinge crizele voinței.....	150
11. Spre rugăciunea neîncetată.....	157
12. Lupta după lege.....	161
13. Pe trepte de-a răpa.....	165
14. Cursele.....	167
15. Unii-și taie mintea în Scripturi.....	169
16. Greșelile iubirii și dreapta socoteală.....	178
17. Măsurile.....	180
18. Sfaturile evanghelice sau poruncile desăvârșirii.....	182
19. Cei curați cu inima.....	186
20. Vârstele iubirii — vârstele desăvârșirii.....	189
V. Ereditate și spirit.....	191
1. Gâlceavă de cuvinte.....	193
2. Cad copiii între tâlhari.....	195
3. Un călugăr cu gândul la mazăre.....	198
4. O muscă pricinuieste premiul Nobel.....	201

5. Teoria cromozomică.....	202
6. Cu sfiala cuviinței.....	202
7. Ereditatea, mediul și destinul.....	207
8. Mecanismul eredității	211
9. Întrebăm știința.....	215
10. Legile și fărădelegile	217
11. Genetica acum 3.500 de ani	218
12. Dispoziții de drept bisericesc confirmate de genetică	219
13. Endocrinologie, neurologie și psihologie	221
14. Invitații la dreapta socoteală	223
15. Copiii născuți în lanțuri	226
16. Cei ce-și beau mintea.....	228
17. Jalea într-un convoi de monștri	229
18. O mare pacoste cu descoperirea Americii	230
19. Furtună în picurii de rouă	234
20. Un fel de psihanaliză.....	235
21. Gânduri de hulă	236
22. Oameni din iad	238
23. Un răspuns fioros.....	240
24. O rădăcină a durerilor.....	241
25. Copiii naturali, sau în fărădelegi născuți.....	244
26. Nu se poate, să nu se poată.....	247
27. Pui de om în pui de cer	249
VI. Iconomii tainelor.....	253
1. Cuvinte hotărâtoare.....	255
2. Destinul talanților	257
3. Vederea prin vâl.....	260
4. Dreptul între iubire și sabie.....	262
5. Cârma din zare	265
6. Crinul de pe cruce.....	271
7. Răspunzătorii.....	272
8. Iconomul nedrept	275
VII. Împărățiile iubirii	279
1. O soră a vieții	281
2. Vameșii văzduhului.....	285
3. Judecata particulară a sufletului	387
4. O descriere a iadului	288
5. Semnul lui Iona.....	293
6. Mărimea răspunderii.....	295
7. Legile judecății	296
8. Lucifer și Antihrist	298
9. Pentru o greșeală vremelnică, o pedeapsă veșnică?	299
10. Chemarea la înviere	301

1. Cuvânt înainte la Ediția 2006 — Smerită închinare Părintelui Arsenie.....	305
2. Prefață la Ediția 2006	311
3. Nichifor Crainic: Scrisoare Părintelui Arsenie	313
4. Preot Simion Todoran: Mărturisiri.....	316
5. Notă asupra Ediției I.....	319
6. Hotărârea Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Banatului.....	328
7. Notă asupra Ediției a II-a	331

I

CĂRAREA

DE LA CÂRMA MINȚII ATÂRNĂ ...

De la început e bine să plecăm cu câteva lucruri știute și anume: că toți oamenii, fără deosebire, suntem în aceeași vreme și fiii oamenilor și fiii lui Dumnezeu¹. Adică, după trup suntem făpturi pământești, iar după duh făpturi cerești, care însă petrecem vremelnice în corturi² pământești. De la Dumnezeu ieșim³, petrecem pe pământ o vreme și iarăși la Dumnezeu ne-ntoarcem. Fericit cine se-ntoarce și ajunge iar Acasă, rotunjind ocolul. Aceasta e cărarea.

Unii însă nu se mai întorc...

Sunt cei ce ascultă de o vrajă vrăjmașă, care îi scoate din cale și, cu poftă pieritoare, îi încâlcește în lume. Vraja aceea, a păcatului, cu vremea le slăbește mintea și în așa fel le-o întoarce, încât ajung să zică binelui rău⁴ și răului bine și din fiii lui Dumnezeu se fac vrăjmașii lui Dumnezeu. Vremea li se găta, lumina minții li se stinge... și așa îi prinde noaptea⁵ — moartea — rămași rătăciți de Dumnezeu și neîntorși Acasă.

Aci e toată drama omului căzut între tâlhari pe când se pogora din Ierusalim la Ierihon⁶, adică a lui Adam cu toți urmașii, părăsind Raiul pentru lumea aceasta. Dar s-a pogorât din ceruri Samarineanul milostiv. El e Cel ce ne-a făcut datori să știm: ce suntem, cine ni-s Părinții, de unde venim, ce-i cu noi pe-aicea și, într-o lume cu viclene primejdii, cum să ne purtăm, cine ne cheamă Acasă și cine ne-ntinde momeli? ...Că de la cărma minții atârnă încotro pornim și unde să ajungem.

¹ Ioan 1, 12-13.

² 2 Corinteni 5, 1.

³ 1 Ioan 5, 19.

⁴ Isaia 5, 20.

⁵ Ioan 9, 4.

⁶ Luca 10, 30.

UN TOVARĂȘ NEVĂZUT

Înainte minții oamenilor se deschid două căi: una lată, plină de ademeniri și de aceea mulți sunt cei ce merg pe dânsa¹; iar alta suitoare și îngustă și puțini se află care să meargă pe ea². Calea largă e calea pierzării. Pe ea aleargă de zor două feluri de drumeți: Lucifer, cu toată ceata lui de îngeri, aruncați pe pământ și toată „lumea” pe care o înșeală el³. Și-i înșeală așa că-i înțeapă cu acul plăcut al păcatului, care le amortăște sufletul o vreme, sau chiar toată vremea vieții pământești. Aceștia pentru Dumnezeu sunt morți, deși lor li se pare că trăiesc⁴, dar sunt numai trupuri⁵. Toți aceștia, câtă vreme trăiesc, dar sunt morți, neștiind de Dumnezeu, sunt cu îngerii cei răi împreună călători la iad⁶ pe calea pierzării. Așa au călătorit toți nepoții lui Adam, mii de ani de-a rândul.

Dar Dumnezeu preamilostivul, din iubirea de oameni, a făcut totul din partea Sa, ca să-i întoarcă pe oameni din povârnia pierzării într-o cale nouă, în calea mântuirii. De aceea Fiul, a doua Față a lui Dumnezeu, S-a făcut Om desăvârșit — afară de păcat — și ne-a arătat Cărarea. Prin urmare, calea mântuirii e chiar cărarea pe care a mers Dumnezeu Însuși ca Om adevărat, făcându-ni-Se pildă întru toate⁷ și dându-ne îndrăzneală. Pe cărarea mântuirii încă merg două feluri de călători, căci de-atunci... un Tovarăș nevăzut și bun merge cu noi, cu fiecare, în toate zilele, cu fiecare rând de oameni, până la sfârșitul veacului⁸: Dumnezeu Însuși și cu sfinții Săi, întovărășind nevăzut pe oameni...

NOE ȘI IISUS

Ceea ce odinioară era corabia lui Noe peste puhoaiile potopului, aceea e Biserica lui Hristos — Cel cu cruce — peste puhoaiile pierzării. Deosebirea e că aceea a fost închisă pe dinafară de Dumnezeu și nimeni n-a mai putut intra⁹, pe când corabia Bisericii — corabia cu crucea pe catarg — are intrarea deschisă și mai pot intra oameni învălmășiți de puhoai. Acolo era Noe, aci Hristos, iar în valuri ucigașul, înecând pe oameni.

¹ Matei 7,13.

² Matei 7,14.

³ Apocalipsa 12, 9-13.

⁴ Apocalipsa 3, 1.

⁵ Geneza 6, 3.

⁶ Iov 21, 13.

⁷ Matei 28, 20.

⁸ Ioan 13, 15.

⁹ Facere 7,16.

Se întâmplă însă ceva de neînțeles: că cei ce se chinuiesc în valuri, deși toți țin să trăiască, totuși nu toți vor să scape în corabie. Mai mult chiar, scuipe mâinile ce li se-ntind de la intrarea corăbiei. Iar mâinile sunt brațele părintești: brațele celor șapte Sfinte Taine ale lui Dumnezeu care izbăvesc pe oameni din potop, născându-i din trup în Duh¹, din amărâta viață la viața cerească. Aceștia, care nu vor să scape în corabia cârmuită de Iisus Hristos — Cel cu cruce — sunt fiii pierzării², fiindcă n-au primit iubirea adevărului ca să se mântuiască. De aceea Dumnezeu îngăduie să vină asupra lor amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii și să cadă sub osândă toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au îndrăgit nedreptatea³. Astfel, după trecere de vreme, îngăduind Dumnezeu, vrăjmașul mântuirii oamenilor s-a iscusit tot mai mult în rele: a scornit și el corăbii și cu ele dă târcoale peste apele potopului, ca să culeagă el pe cei ce-ntind mâinile să scape, dar scuipe Biserica. Pentru ei, pentru fiii pierzării, îngăduie Dumnezeu amăgirea nelegiută a Satanei⁴, care li s-a făcut până acum în peste 800 de hristoși mincinoși⁵, care de fapt sunt diavoli. Căci până acum nelegiuitul a scornit peste 800 de secte⁶, luntri sau biserici mincinoase, în care pe mulți îi ia de minte și-i duce cu el. Înșelăciunea e ușor de prins: corăbierul vrăjmaș și hristoșii mincinoși nu au crucea pe catarg, iar înlăuntru nu au cele șapte Taine. Înșelăciunea e și mai vădită, întrucât oricare din hristoșii mincinoși, luat în parte, nu e fiul Tatălui; dovadă că nu-și lasă ucenicii să zică „Tatăl nostru”, deși scrie: „Așa să vă rugați”⁷. Prin urmare hristoșii mincinoși își scot ucenicii dintre fiii Tatălui și-i fac fiii pierzării. Aceștia sunt cei nesiguri în adevăr, dar siguri în înșelăciune. Apoi, oricare dintre hristoșii mincinoși, luat în parte, nu e fiul Sfintei Fecioare, dovadă că-și învață ucenicii să zică rău de Maica Domnului; și în sfârșit să ne gândim la întrebarea Apostolului Pavel: „Oare s-a împărțit Hristos ?”⁸

Cum ajunge cineva pradă înșelăciunii, se va lămuri la vreme. Aci, răspunzând celor ce se țin mai presus de Biserică și sfinți, e destul să le aducem aminte înșelăciunea în care au căzut iudeii, ucigașii dreptilor, primii călători la iad cu Scriptura în mână, întrebându-i: Nu după Scripturi⁹ au răstignit ei pe Dumnezeu?

¹ Coloseni 2,12.

² Ioan 17,12.

³ 2 Tesaloniceni 2, 10-12.

⁴ 2 Tesaloniceni 2, 10.

⁵ Matei 24, 24.

⁶ 800 în 1946, acum cca. 3000.

⁷ Matei 6, 9.

⁸ 1 Corinteni 1,13.

⁹ Ioan 19, 7.

DIN PĂCĂTOȘI, SFINȚI

Mântuirea e fapta milostivirii lui Dumnezeu, prin care ne scoate din păcat, dacă vrem și ostenim și noi. Dacă însă nu vrem, cu sila, nu ne mântuiește nimeni. Așa voiește Dumnezeu, ca darul mântuirii¹ Sale să fie totdeodată și roada cunoștinței, a voinței și a dragostei noastre. Dar Dumnezeu e așa de milostiv, că tot El ne ajută și să vrem și să lucrăm. Calea mântuirii, sau Cărarea, începe când omul vine — de cele mai multe ori abia viu din gâlceava cu moartea — și intră în Biserica văzută, cea adevărată, care e: „Una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică”. Mântuitorul nostru a întemeiat și are numai o Biserică creștină, nu opt sute. Biserica aceasta, una, e sfântă pentru că Sfânt e Întemeietorul și, ca atare, rămâne mereu sfântă, ba chiar sfințește pe păcătoși. Celelalte „biserici” — casele de adunare ale sectelor — nu sunt sfinte, pentru că sunt întemeiate de oameni robiți răzvrătirii și, ca atare, nici nu sfințesc pe nimeni. Biserica lui Hristos e sobornicească, adică stă pe temelia celor șapte soboare a toată lumea și, prin furtunile istoriei, e cârmuită nevăzut de Mântuitorul Însuși², nu de vreun înlocuitor al Său, mai presus de soboare. Biserica, în care ne mântuim, e apostolească, adică își are slujitorii urmând, ca dar, prin punerea mâinilor³, unii de la alții în șir neîntrerupt, suind până la apostoli și prin ei până la Iisus Hristos. Toate celelalte „biserici” ivite după aceea, prin chiar aceasta sunt alătura de cale, deci alătura de mântuire.

Prin urmare, cei ce stăm sub semnul crucii⁴, câtă vreme petrecem în cortul pământesc, urmăm calea mântuirii în obștea Bisericii văzute sau luptătoare. „Pe ea nu o înnegrește rugina răutății, produsă de împrejurările pământești. Ea rămâne nemicșorată și neștirbită, deoarece, cu toate că e arsă din vreme în vreme în cuptorul prigoanelor și încercată de furtunile neconținute ale ereziilor, ea nu suferă sub povara încercărilor nici o slăbire în învățătura, sau viața, în credința sau rânduiala ei. De aceea ea întărește prin har înțelegerea celor ce cugetă la ea cu evlavie. Ea cheamă pe de o parte pe necredincioși, dăruindu-le lumina cunoștinței adevărate; pe de alta păstorește cu iubire pe cei ce contemplă tainele ei, păzind nepătimaș și fără beteșug ochiul înțelegerii lor. Iar pe cei ce-au pățimit vreo clătinare îi cheamă din nou și, prin cuvânt de îndemn, le reface înțelegerea bolnavă.”⁵

¹ Efeseni 2, 8.

² Matei 28, 20.

³ Sf. Maxim Mărturisitorul, *Răspunsuri către Talasie*, Întrebarea 63, în *Filocalia*, Sibiu, 1948, Ed. I, vol. 3, p. 364.

⁴ Fapte 6, 6.

⁵ 1Corinteni 1, 18.

Iar după dezlegarea noastră din cele pământești, dacă am luptat, (αγωνίζου) lupta cea bună¹ pe pământ, venim în obștea Bisericii biruitoare din ceruri, — desăvârșirea neavând hotar.

Biserica de pe pământ se numește luptătoare, pentru că aci, sub povățuirea ei, inșii din obște au de purtat o întreită luptă, care ține o viață întreagă: lupta cu ei înșiși, cu patimile contra firii, după trup și după duh; o luptă cu „lumea” indiferentă și necredincioasă; și lupta împotriva uneltirilor vicleanului. Preoția Bisericii urmărește ca nici unul din fiii Tatălui să nu se învrăjbească în sine însuși, sau să se rupă din obște și din duhul dragostei lui Hristos. Căci El e Cel ce unește obștea laolaltă, deci nimeni nu se mântuiește răzlețindu-se de Biserică, oricât ar crede că într-însul sălășluiește Duhul lui Hristos.

Iar Biserica din ceruri se numește biruitoare, fiindcă e alcătuită din obștea bunilor biruitori mucenici, a sfinților slujitori și cuvioși și a tuturor sfinților purtători și mărturisitori de Dumnezeu², unde sunt așteptați toți ucenicii Domnului care vor mai fi până la sfârșitul veacului³. Unii s-au învrednicit încă de aici să petreacă nevăzut cu sfinții, să fie cercetați de Maica Domnului și de puteri cerești și chiar pe Domnul să-L vadă. E cunoscută întoarcerea lui Pavel pe drumul Damascului⁴ și răpirea lui în Rai⁵.

Calea mântuirii, prin urmare, ne desprinde de pământ spre cer, ca pe unii ce știm că de la Dumnezeu am ieșit și iarăși la Dumnezeu ne-ntoarcem și lăsăm lumea.

Fericit cine se-ntoarce...

LUPTA MÂNTUIRII

Pe o asemenea mărită cale, nimeni nu poate merge singur, de nu va veni mai întâi în obștea Bisericii ca să fie condus de mâna nevăzută a Mântuitorului prin preoți, ucenicii Săi văzuți, trimiși de El în fiecare rând de oameni. Căci au zis Părinții de demult cuvântul acesta: cine vrea să se mântuiască cu întrebarea să călătorească; pentru că omul, care s-a hotărât să iasă din calea păcatelor sau din gâlceava fărădelegilor, se va trezi

¹ 1 Timotei 6, 12.

² Apocalipsa 12, 11.

³ Apocalipsa 17,14.

⁴ Fapte 26, 12-18.

⁵ 2 Corinteni 12, 4.